

Här förstorar eller ↑ minskar du texten

SVENSKA MASKINSTÄMPLAR

Information / förklaringar

Kommer från handboken

SVENSKA MASKINSTÄMPLAR 1891 - 1989

Tack till Leif Bergman / Gunnar Dahlstrand / Owe Svahn

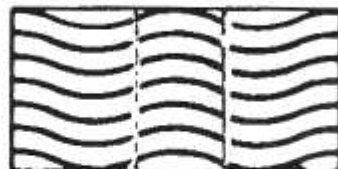
För att Sveriges Stämpel Databas SDB får använda informationen

(Kopierat/redigerat av N-I Johansson SDB)

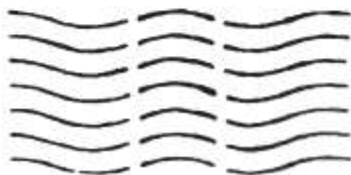
MASKINSTÄMPELVALS

Ovan visas en stämpelvals för helstämpling samt stämpelavtryck. Valsen har suttit i maskin typ Nyberg mod ä och även i den senare modellen Nyberg 30.

Exempel på halvstämpelvals sedd uppifrån. Till vänster det enda stämpelhuvudet och till höger den konvexa plattan med våglinjer. Observera att valsens inte är cirkelrund. Valsen från en Pitney Bowesmaskin modell GG.

FÖRKLARINGAR

Ankomststämplad	Stämpel som verifierar när försändelsen nått adresspostkontoret.
Avbrott för reklam	Mellan första och sista datum i "Känd tiden" kan finnas avbrott beroende på att reklamtext har satts in i stället för linjeknippe eller att reklamvals har använts i samma brevstämplingsmaskin.
Avgångsstämplad	Stämpel som verifierar när försändelsen inlämnats för befordran/transport.
Bortslipad	Delar av stämpeln, våglinjer eller reklamtext har slipats bort. Ny stämpel eller vals har därmed uppstått eller i några fall en helt ny maskinstämpelvals. Se "Nedslipad".
Brevstämplingsmaskin	Se kapitlet "Brevstämplingsmaskiner"
Djupa våglinjer	Maskinstämpel 212 har några klart identifierbara grundtyper av våglinjer. Se också "Flacka" resp. "Täta våglinjer".
Enstämpling	Annat uttryck för halvstämpling. Se "Halvstämpling".
Flacka våglinjer	Se "Djupa våglinjer".
Halvstämpel	Vals med en stämpel med linjer eller reklam till höger eller vänster, i ett fall både och. Se 701-908.
Halvstämpling	Avtryck från 701-908. Observera att också några helstämplingsmaskiner kunde/kan ställas om för halvstämpling. Täcker del av övre högra hörnet på försändelse. Se "Enstämpling".
Hel ram	Stämpelns ram är heldragen. Se "Ö bryter ram".
Helstämpel	Vals med 2-3 stämplor utan eller med linjer/våglinjer, reklamtext eller bild mellan stämplarna. Se 001-462.
Helstämpling	Avtryck från 001-462. Täcker vanligen hela försändelsen horisontellt. Observera dock att några helstämplingsmaskiner kan/kunde ställas om till halvstämpling.
Högstämpling	Nybergsmaskinerna har haft justeringsmöjlighet av stämpelbordets höjd, så att försändelser som varit frankerade långt från brevkanten, också har kunnat maku-leras maskinellt.
Inåtböjd vågspets	Yttre våglinjernas spetsar böjer in mot stämpeln. Se "Utåtböjd vågspets".
Jul, Julpost, Jultid	Vals som bara använts till julpost.
Känd tiden	Av oss verifierad första och sista användningsdatum genom avtryck på försändelser. Datum utan efterföljande - betyder att vi bara lyckats belägga en dags

användning. Datum följt av - betyder att valsen var i användning vid manuskriptstopp i oktober 1989. Avbrott kan förekomma mellan första och sista datum t.ex. på grund av tekniska problem, avställd stämpelmaskin eller reklamvals som körts säsongmässigt. Vi anger ibland flera användningstider. Vi har vidare kompletterat informationen i en del fall med leveransdatum och att fler helt identiska valsar har tillverkats. Vi är intresserade av rapporter som utsträcker eller kompletterar användningstiden.

LBR	Förkortning av lådbrev.
Linjeavstånd	Se "Våglinjeavstånd".
Linjeknippe	Flera raka linjer. För att särskilja snarlika stämpelvalsar kan höjd eller längd mätas i millimeter.
Lågstämpling	Motsatsen till högstämpling.
Massinlämning	Valsen har sporadiskt använts efter den redovisade användningstiden t.ex. vid massinlämning av försändelser.
MM	Minnespost Meddelande. Postens informationsblad om nya minnespoststämplar.
mm	Måttangivelse i millimeter.
Nedre text	Återgivande av tecken i nedre delen av stämpeln. Har stämplarna olika tecken i samma vals har det angivits med / .
Nedslipad	Se "Bortslipad".
Nst	Normalstämpel enligt "Handbok över svenska post- och mak.-stämplar 1685-1951", med tillägg och ändringar enligt arbetsgruppen för moderna stämplat SG59+
Ofylld stjärna	Endast i undantagsfall har specifiering gjorts av enskilda tecken.
Omvänd stämpel	Ger omvänd avstämpling av ett frimärke på försändelsens framsida, övre högra hörnet. (Ett brev kan stämplas i överkanten, underkanten eller på kortsidorerna. Om övre delen av bokstäver och siffror är vända in mot försändelsens centrum är stämpeln omvänd).
Omvänd tilläggsring	Sitter omvänd i förhållande till stämpeln.
PFC	Postens Filатели Cirkulär
pm	Postmästare
pk	Postkontor
Rak datering	86.05.09 år, månad, dag

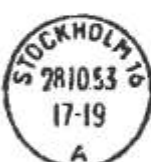
Rättvänd stämpel	Ger rättvänd avstämpling av frimärke på försändelsens framsida, övre högra hörnet. (Om övre delen av bokstäver och siffror är vända ut mot försändelsens kanter är stämpeln rättvänd.) Se "Omvänd stämpel".
Rättvänd tilläggsring	Se "Rättvänd stämpel".
Röd stämpelfärg	Stämpelfärgsvariant som använts vid Postsparbanken och Postgirot.
Se	Hänvisning till.
Sedd	Tidsuppgift angett i årtal innan arbetsgruppen övergick till att verifiera även månad och dag.
Sirat	Krumelur i stämpelns nedre halvmåne.
Stilhöjd	Höjd på text i millimeter.
Streck	Lodräta streck i stämpelns halvcirklar.
Stämpel	Samma som stämpelhuvud.
Stämpelfärg	Svart normal färg. Varianter anges i anm.
Stämpelhuvud	Samma som stämpel.
Stämpelvals	Den del av brevstämplingsmaskinen som stämplar. Vanligen i metall men kombinationer med plast/metall eller helt i plast har använts.
Tilläggsring	Tunn stålring/skiva med gravering på kanten. Se 601-605.
TUR	Förkortning av brevbärningstur.
Typbeteckning	Se detta kapitel som beskriver stämpelns indelning av datum, klockslag, TUR och LBR:s placering.
Uppehåll för reklam	Se "Avbrott för reklam".
Uppåtböjd vågspets	Yttre våglinjens spetsar är uppåtböjda från stämpeln. Se "Inåtböjd vågspets".
Violett	Stämpelfärgvariant.
Våglinjer	Våglinjer vid sidan av stämpel.
Våglinjeavstånd	Kortaste avståndet mellan de två mittersta våglinjerna på 212.
Våglinjer pekar mot	Tänkt förlängd linje från övre vågspetsen träffar ... (bokstav i övre text).
Ö bryter ram	Punkterna över bokstaven Ö ingår i själva ramen.
Övre text	Återgivning av texten i övre cirkeldelen av stämpeln.
350 ÅR	Tilläggsring med texten POSTEN 350 ÅR 1636-1986. Se 603.

TYPBETECKNINGAR

Variationer i typbeteckningar är beroende av placering av datum, klockangivelse samt förekomst av TUR och LBR i stämp-larna.

Datum med klockangi-
velse följt av f el-
ler F, e eller E, fm
eller FM, em eller EM

Datum samt klockan-
givelse med siffror
t.ex. 16-18 men utan
angivande av för- el-
ler eftermiddag.

Klockangivelse bort-
tagen. Datum kvar på
ursprunglig plats

Datum följt
av TUR med
eller utan
tursiffra

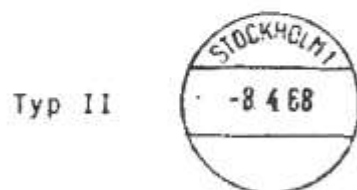
Datum följt
av LBR
ibland följt
av punkt.

Årtal längst
till höger. I
mellanrummet
passbit. End-
ast Nst 35

Helt årtal med
passbit eller
bindestreck. En-
dast Nst 35.

Datum centralt placerat

Tilläggsring.

Klockangivelse ovan
våglinjer omgiven av
små fyllda trianglar.

Maskinstämplor på SDB är nu uppdaterade.